

Državnemu zboru Republike Slovenije

Prejeto:	09-06-2020	
Šifra:	700-03/20-2/5	
Povezava:		
EPA:	1192-VIII	EU:
Sign. zn.:		
Kratice:		

Odstop od kandidature

Za kandidaturo za ustavno sodnico sem se odločila v prepričanju, da bi z znanjem, izkušnjami in ugledom, ki sem si jih pridobila v 35 letih sojenja, lahko prispevala k utrditvi ustavne demokracije in varstvu človekovih pravic. Verjela sem in še vedno verjamem, da bi kot ustavna sodnica pripomogla k bolj uravnoteženemu Ustavnemu sodišču, predvsem z vidika razmerja med teorijo in prakso. Mislila sem in še vedno mislim, da aktualna sestava Ustavnega sodišča potrebuje praktika – sodnika, ki se je v desetletjih predanega opravljanja sodniške službe v vseh pogledih izkazal in dokazal kot uspešen predstavnik svojega poklica. V tej smeri sem razumela tudi signale, ki so prihajali iz te institucije.

Vendar se je kmalu pokazalo, da v vse bolj pregreti in razklani slovenski politično-ideološki stvarnosti bolj kot zavezanost ustavnosti, človekovim pravicam, predvsem enakosti v človekovih pravicah in enakosti pred in v zakonu ter na koncu pravni argumentaciji šteje, čigav si. Zato so začeli name leteti številni očitki, predvsem osebne diskvalifikacije: od neudeležbe na neki vsakoletni slovesnosti, prek mojega opozarjanja na nepravilnosti in zlorabe v sodstvu, potem predavanja na sicer ugledni ameriški univerzi, a v organizaciji ideološko »napačne« pravniške asociacije, do očitkov na račun moje družine itd., vse do sodelovanja pri odločanju v nekaterih dnevopolitično občutljivih zadevah, kjer sem bila poročevalka. Res so obdolženci v očitanih zadevah na Vrhovnem sodišču uspeli. Vendar je njihov uspeh izključno posledica tega, ker so jim bile v postopkih na nižjih stopnjah kršene človekove pravice (pravica do domneve nedolžnosti, pravice do učinkovite obrambe, prepoved retroaktivnosti v kazenskem pravu; pravica do komunikacijske zasebnosti itd.). Ker pa je ena od posebnosti slovenske post-tranzicijske stvarnosti ta, da so (bile) te pravice v očitanih zadevah kršene obdolžencem, ki so (bili) povezani ali so pripadali le eni od hemisfer slovenskega političnega prostora, sem si pri dominantnem delu politike ustvarila nenaklonjenost. Ta mi ni očitala kršitve človekovih pravic. Nasprotno, očitala mi je njihovo spoštovanje. A pri »nenaših« obdolžencih. S tem ustvarjena nenaklonjenost se je v pregretem ozračju stopnjevala do te mere, da so me v nekaterih medijih označevali kot »trdo jedro« ene od strank. Čeprav je nesmiselno zanikati nesmiselne očitke in se je nerazumno ukvarjati z nerazumnimi in očitno neutemeljenimi obtožbami ter podtikanji, so za sodnika, ki se je v desetletjih opravljanja sodniške službe dosledno in neomajno držal svojih načel, med katerimi je na prvem mestu spoštovanje človekovih pravic in enakost pred zakonom, si v tem času ustvaril poklicni ugled in spoštovanje, te navedbe žaljive in ponižujoče. Usmerjene so namreč v jedro sodnikovega poklicnega créda, namreč v njegovo nepristranskost.

Obžalujem, da je ta kvaliteta, ki je za slehernega sodnika, toliko bolj za ustavnega, temeljna in tvori srž njegove etične drže, ovira, zaradi katere pri kandidaturi za ustavno sodnico ne uživam podpore dominantne politike. Obžalujem, da politika vloge ustavnega sodišča ne jemlje resno in skrbi me, da v ustavnih sodnikih prej kot priznane pravne strokovnjake, ki so s svojim delom in konkretnimi dejanji dokazali zavezanost ustavi, zakonom in pravni argumentaciji, vidi politike ali njej podložne uradnike.

Vem, da ima moja trdna, odločna in neomajna načelna drža ceno. Visoko ceno. Že dolgo jo plačujem. Del te cene je tudi, da me politika ne mara. In ker je ona tista, ki voli ustavne sodnike, dobro vem, da ne bom ustavna sodnica. Takih sodnikov si namreč politika ne želi, sama pa tudi nikoli, za nobeno, še tako visoko ceno nisem pripravljena odstopiti od svojih načel. Med njimi je osrednje tisto, ki zapoveduje, da smo pred zakonom vsi enaki in da človekove pravice pripadajo vsem, tako levim kot desnim, rdečim in črnim, naprednim in konservativnim, domobrancem in partizanom.

Dobro vem, da bi bila pot do položaja ustavne sodnice dokaj lahka in udobna, če bi le pokazala kooperativnost in poslušnost za »politični trenutek«. Vprašanje, ali to pomeni, da je po mnenju dominantne politike pogoj za ustavnega sodnika to, da je kršil človekove pravice njihovim političnim nasprotnikom, ali take kršitve vsaj spregledal, je le retorično. Čeprav nobena od mojih sodb, ki se mi očitajo, ni bila ovržena s pravnimi argumenti, čeprav nobeno moje stališče, ki je po mnenju dominantne politike nesprejemljivo, ni bilo izpodbito s pravnimi argumenti, in čeprav mi nihče ne more očitati kršitve človekovih pravic, prav zaradi doslednega spoštovanja enakosti pred zakonom in v človekovih pravicah, ne izpolnjujem nenapisanega pogoja za izvolitev. Ključni očitki zoper mene so namreč usmerjeni le v varovanje človekovih pravic a „nepravim obdolžencem“.

Hvaležna sem Predsedniku Republike Slovenije in ponosna sem, da me je kljub vsem tem očitkom in nepodpori dominantne politike predlagal za ustavno sodnico. A vendar, ker prej omenjenega ključnega pogoja za izvolitev ne izpolnjujem in ga hoteno nikoli ne bom, od kandidature odstopam.

V Ljubljani, 8. junija 2020

Barbara Zobec

